

ÅRSRAPPORT | 2020

Trygg Trafikk Agder | 2020

TRYGG TRAFIKK

AVGÅTT REGIONLEDER
Paal Ove Sodefjed

REGIONLEDER

May-Lene Rasmussen Noddeland

Telefon: 97 15 74 64

E-post: noddeland@tryggtrafikk.no

Adresse: Postboks 788 Stoa,
4809 Arendal

SENIORRÅDGIVER

Ole Rath

Telefon: 92 62 63 65

E-post: rath@tryggtrafikk.no

Rolf Anton Groos,
Myra sykkelgård

TRYGG TRAFIKK I AGDER FYLKE

Trygg Trafikks arbeid i Agder bygger på *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018–2021*, Trygg Trafikks strategi for 2018–2025 og handlingsplan for 2018–2019, i tillegg til fylkeskommunens eget planverk for trafikksikkerhetsarbeidet.

Trygg Trafikk har i 2020 justert fylkesorganiseringen sin og tilpasset den til regionreformen. Regionleder May-Lene Rasmussen Noddeland har kontor plass på fylkeshuset i Arendal og leder Trygg Trafikks arbeid i fylket. Trygg Trafikks øvrige kontorsted i Agder er på fylkeshuset i Kristiansand. Regionleder og seniorrådgiver i Agder er

lønnet av Trygg Trafikk, mens aktivitetsmidler, kontorhold og reiseutgifter dekkes av Agder fylkeskommune.

Etter 27 år som distriktsleder i Aust-Agder og senere regionleder i Trygg Trafikk Agder gikk Paal Ove Sodefjed av med pensjon på slutten av året. Ole Rath var mangeårig distriktsleder for Trygg Trafikk Vest-Agder og gikk over i stilling som seniorrådgiver i 2020. Rolf Anton Groos organiserer opplegget på Myra Sykkelgård, og Øystein Krogstad har i 2020 hatt en deltidsstilling der han hovedsakelig har jobbet med Trafikksikker kommune.

INNHold

Dette er Trygg Trafikk 3
 Omkomne i veitrafikken 4
 Trygge og sikre barn 6
 Trafikksikker ungdomstid 7
 Sikkerhet for fotgjengere og syklistene 8
 Systematisk trafikksikkerhetsarbeid 9
 Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd 10
 Økonomi og finansiering 11
 Framtidige behov og muligheter 12

ÅRSRAPPORT AGDER FYLKE 2020

REDAKTØR: May-Lene Rasmussen Noddeland

KORREKTUR: Nye Tillen

DESIGN: October Design AS

www.tryggtrafikk.no

Trygg Trafikk arbeider for å oppnå **best mulig trafikksikkerhet for alle**. Mange er opptatt av sikkerhet i samferdselssektoren, men Trygg Trafikk er **den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet**.

SAMARBEIDSPARTNERE

- Agder fylkeskommune
- Statens vegvesen
- Fylkesmannen i Agder
- Agder politidistrikt
- Utrykningspolitiet
- Biskopen i Agder og Telemark
- Kommunene i Agder
- De frivillige organisasjonene i fylket
- Nullvisjonsprosjektene i Agder
- 18pluss / Trafoen
- Universitetet i Agder
- Beintøft
- Agder Kollektivtrafikk
- De videregående skolene og grunnskolene
- Barnehager i fylket
- Trafikksikkerhetsgruppen i Agder
- Gjensidigefondet
- MA – Rusfri Trafikk
- Bymiljøetaten
- NAF
- Pedagogisk senter i Kristiansand
- Skandinavisk trafikksenter
- Sørlandssenteret
- Røde Kors
- Pensjonistforeningen i Statens vegvesen

MEDLEMMER

- Arendal kommune
- Birkenes kommune
- Bykle kommune
- Farsund kommune
- Froland kommune
- Grimstad kommune
- Hægebostad kommune
- Kristiansand kommune
- Kvinesdal kommune
- Lillesand kommune
- Lindesnes kommune
- Lyngdal kommune
- Sirdal kommune
- Tvedestrand kommune
- Vennesla kommune
- Agder fylkeskommune

TRAFIKKSİKRE KOMMUNER I AGDER

- Froland kommune
- Grimstad kommune
- Hægebostad kommune
- Iveland kommune
- Kvinesdal kommune
- Lillesand kommune

Dette er Trygg Trafikk

Trygg Trafikks samfunnsoppdrag er å arbeide for best mulig trafikksikkerhet for alle. Trygg Trafikk står i en særstilling ved å være den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet.

V i sørger for at trafikkopplæring og informasjon om trafikksikkerhet når ut til barnehager, skoler og resten av befolkningen. Målet er å få folk til å ta klokere valg i trafikken. Gjennom konseptene Trafikksikker kommune, Trafikksikker barnehage og Trafikksikker skole bidrar vi med rådgivning, struktur og tiltaksplaner for å skape økt trafikksikkerhet. Trygg Trafikk jobber også med holdningskampanjer og med å få trafikanter til å bruke sikkerhetsutstyr. Trafikantenes kompetanse vil ha stor betydning for trafikksikkerheten i mange år framover.

Samarbeidspartner og pådriver nasjonalt og lokalt

Trygg Trafikk fungerer som bindeledd mellom frivillige aktører og offentlige myndigheter, både nasjonalt og lokalt. Organisasjonen møter i Kontaktutvalget for trafikksikkerhet (KTS) og har ansvar eller delansvar for 35 tiltak i *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018–2021*. Trygg

Trafikks distriktsledere har en sentral rolle i det kommunale og fylkeskommunale trafikksikkerhetsarbeidet.

Nettverksbygger og medlemsorganisasjon

Trygg Trafikk er en ideell, landsdekkende medlemsorganisasjon. Trygg Trafikk bygger nettverk og samarbeider med medlemsorganisasjonene om politiske saker med betydning for trafikksikkerheten. Medlemmer i Trygg Trafikk er i hovedsak kommuner, fylkestrafikksikkerhetsutvalg (FTU), bedrifter og andre landsdekkende organisasjoner.

Finansiering

På nasjonalt nivå finansieres Trygg Trafikk over statsbudsjettet og gjennom frie midler og prosjektkjøp fra Finans Norge og forsikringsselskapene. Lokale aktiviteter rundt om i landet finansieres gjennom fylkenes tilskudd.

Tre omkom i trafikken i Agder i 2020

I 2020 opplevde vi en nedgang i antall drepte i trafikken i hele Agder.

Sammenlignet med fjoråret har vi en nedgang på fem personer. Det var i 2019 åtte drepte i trafikken i begge de gamle fylkene til sammen, og i 2020 var det tre mennesker som omkom i Agder. To av ulykkene var unge gutter som omkom i Farsund og Flekkefjord, og den siste dødsulykken var en mann i Arendal ved Harebakken. Tre er et lavt tall, så trenden er svært positiv og klart nedadgående over de siste årene.

Nasjonalt viser de foreløpige tallene fra SSB at totalt 93 mennesker omkom i 2020, dette er 13 færre enn i 2019. I 2020 hadde vi faktisk det laveste antallet omkomne i

veitrafikken siden tellingene startet like etter andre verdenskrig. Av de 93 som omkom i trafikken i 2020, var 78 menn og 17 kvinner, altså utgjør menn hele 82 prosent. Videre ser vi at 54 omkom i personbil, mens de andre dødsulykkene rammet andre trafikantgrupper. I 2020 ble mer enn 500 personer hardt skadd i trafikkulykker, og man ser ikke noen nedgang her. Statens vegvesen opplyser at koronasituasjonen har endret kjøremønstre, noe som trolig har påvirket ulykkesstatistikken.

Det er fremdeles veldig viktig å jobbe holdningsskapende med trafikksikkerhet. For høy fart etter forholdene, kjøring i ruspåvirket tilstand, manglende bruk av bilbelte og uoppmerksomhet er de vanligste medvirkende årsakene til de alvorligste trafikkulykkene.

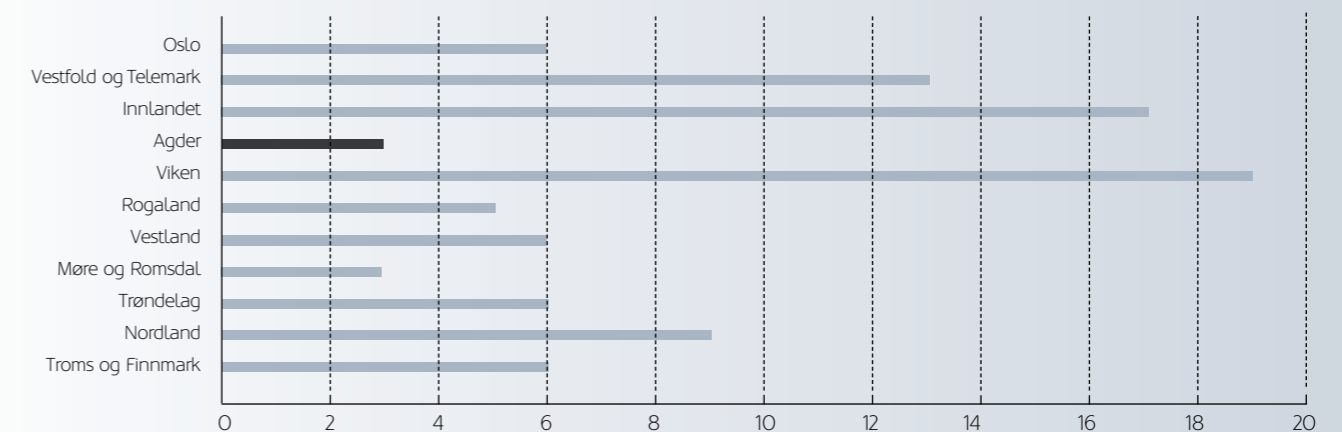

TRYGG TRAFIKKS HOVEDOMRÅDER

Trygg Trafikk har fra 2018 en ny strategi som gjelder fra 2018 til 2025. I strategien peker vi ut fem hovedområder:

1. Trygge og sikre barn
2. Trafikksikker ungdomstid
3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister
4. Systematisk trafikksikkerhetsarbeid
5. Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd

OVERSIKT ANTALL OMKOMNE PER FYLKE I 2020

1 Trygge og sikre barn

OVERORDNET MÅL: Ingen barn omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.

› I 2020 omkom to barn i trafikken. Antall trafikkulykker med barn er betydelig redusert de senere årene, og Trygg Trafikk vil bidra til å opprettholde den positive utviklingen, også for nye generasjoner. Det trengs fortsatt betydelig innsats for å klare dette. Vi har liten kunnskap om skadetall for barn som myke trafikanter. Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar.

Trygg Trafikk sørger for å gi trafikkopplæring til barn og unge gjennom utdanningssystemet. Det gjelder også barn, unge og voksne fra land med en annen trafikkultur. Vi oppfordrer til systematisk trafikkopplæring av to grunner: I et kortsiktig perspektiv skal barn lære hva som er sikkert, og hva som er farlig, slik at de unngår ulykker. I et langsiktig og forebyggende perspektiv er det viktig å etablere gode vaner og skape en god sikkerhetskultur.

Mange barn feilsikres i bil og buss, og mange opplever også skoleveien som utrygg. Det er en utfordring at trafikksikkerhet ikke alltid inngår som en naturlig del av samarbeidet mellom hjem, barnehage og skole. Trygg Trafikk er en pådriver for at barn skal være trygge og sikre i trafikken. Vi vil at myndighetene skal legge større vekt på hensynet til barn og unge i planleggingen av transportsystemet, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

Refleks

I Agder har vi lagt stor vekt på refleks og blant annet delt ut overskuddsreflekser i flere barnehager samtidig som vi har markedsført Barnas Trafikkklubb, og vi har hatt kurs for ansatte i flere barnehager.

Vi har besøkt alle førsteklassingene når de har begynt på skolen, og samtidig hatt samtaler og informasjon om trafikksikkerhet generelt og skoleveien spesielt. Vi har også vært på utvalgte barneskoler og sendt ut informasjon i forkant av Refleksdagen for klargjøring til «stunts» i regi av disse skolene. Vi har ellers deltatt på stands for utdeling av refleks, sykkellykter og ringebjeller i samarbeid med Kristiansand kommune og andre.

Trygge skoleveier og trygg skoletransport

Mange foreldre føler seg utrygge med tanke på barnas skolevei. Vi sender veilederen som er laget om dette temaet. Vi gir også veiledning til foreldreutvalg ved skolene og foreldre. Det er også viktig å jobbe med holdninger til å bruke bilbelte i buss.

Hjertesone

Flere skoler og kommuner i Agder ønsker å se på trafikksikkerheten og har startet å jobbe med Hjertesone. Hjertesone er et tiltak som har til hensikt å redusere biltrafikken rundt skolen og gjøre skoleveien sikrere. Trygg Trafikk Agder har støttet skoler og kommunalt ansatte med å få startet jobben med Hjertesone-skoler.

Barn i bil

Vi har fått mange henvendelser som gjelder sikring av barn i bil, som vi har besvart med informasjon om lovverket på dette området. Sikring i bil er mer enn barnesikring. Det handler om å se på helheten inne i bilen. Hvordan er barna sikret, hvordan er de voksne sikret, og er sikringsutstyret brukt riktig? Det er vesentlig for at man skal kunne redusere risikoen for å bli skadd som passasjer i bil, at alle personer og last er godt sikret.

Hjertesone har vært løsningen for trafikksikkerheten på flere skoler i Arendal.

FOTO: Frank Johannessen, Agderposten

Trafikksikkerhetsambassadørene har hatt refleksaksjon på sin skole.

2 Trafikksikker ungdomstid

OVERORDNET MÅL: Færre ungdommer omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.

› Færre ungdommer i alderen 15–24 år har omkommet eller blitt hardt skadd i trafikken de siste årene. Likevel er ungdom, spesielt unge bilførere, fortsatt høyt representert på ulykkesstatistikken. I arbeidet mot nullvisjonen er ungdom en viktig målgruppe. Ungdom eksponeres for trafikkfarlige situasjoner på flere måter. I byene velger unge ofte kollektivtransport, og de går eller sykler framfor å kjøre bil. I distriktene er bilen viktigere. Det er mange som bruker bil til skole og aktiviteter, og i en del miljøer er bilen en viktig hobby. De som er opptatt av bil, kjører mer enn andre og er dermed mer utsatt for ulykker. Trygg Trafikk har to tilnærminger i ungdomsarbeidet. Hovedsatsingen er opplæringstiltak i skolen. Disse tiltakene er rettet mot alle. Hensikten med tiltakene er å styrke den gode atferden. I tillegg er det nødvendig å rette spesielle tiltak mot de mest risikoutsatte ungdommene.

Trafikksikkerhetsambassadører i videregående skole

I Agder har vi nå fått utvidet opplegget med trafikksikkerhetsambassadører i videregående skole, slik at det er ambassadører i begge deler av fylket. Vi har nå 53 ungdommer som har ønsket å jobbe med trafikksikkerhet på sine skoler og med sine medelever i skoleåret 2020–2021. Dette er et opplegg med ung-til-ung-formidling som vi har stor tro på.

Ikke tøft å være død

Kampanjen «Ikke tøft å være død» er et trafikksikkerhets tiltak på 10. trinn i grunnskolen. Alle skolene fikk i 2020 tilbud om denne kampanjen. Skolene får besøk av en pensjonert politimann som tar elevene med gjennom diskusjoner, refleksjoner og andre oppgaver i løpet av to skoletimer.

Kjør for livet

Dette tiltaket er en spisset satsing på ungdom som står i fare for å falle utenfor samfunnet. «Kjør for livet» i Arendal er et tilpasset fritidstilbud for barn og unge i utenforskap. Målet er å gi unge mennesker en bedre motivasjon for livet gjennom trygge voksne og et strukturert tiltak. Her får de trening i samarbeid og samhandling, og ikke minst får de et sted å høre til.

Valgfag trafikk

Vi har også hatt kontakt og oppfølging av skoler og lærere i valgfaget trafikk på ungdomsskolen. Nettverkssamlingen ble avlyst grunnet koronapandemien, men det er jevnlig blitt sendt ut informasjon med lenker til gode undervisningsopplegg fra Trygg Trafikk sentralt.

Årets reflekser designet av Vebjørn Sand.

Trafikksikkerhet er et tverrfaglig område, og samordning av arbeidet er en utfordring.

3 Sikkerhet for fotgjengere og syklister

OVERORDNET MÅL: Det skal bli tryggere å sykle og gå.

› Det er en nasjonal satsing at flere skal gå og sykle, og målet er at dette ikke skal føre til flere ulykker. Det er mange utfordringer som gjør det krevende å oppnå dette. Mange veier er ikke tilrettelagt for gående og syklende. En stor andel syklister bruker ikke sykkelhjelm, til tross for at dette reduserer risikoen for alvorlig hodeskade. Refleksbruken blant fotgjengere er fortsatt for lav, noe som utgjør en risiko for påkjørslar. Trygg Trafikk følger nøye med på ulykkesutviklingen og formidler kunnskap om sikkerhet for fotgjengere og syklister. Vi er en pådriver for at tilgjengelig ulykkesstatistikk skal gi et riktig bilde av risikonivået, og for at personskadeulykkene på sykkel blir rapportert.

Sykel, lys og hjelm

Vi har jobbet mye med utdeling av reflekser sammen med god informasjon om viktigheten av dette i samarbeid med andre organisasjoner. Vi har deltatt på stands med utdeling av lykter og informasjon om viktigheten av lys på sykkel i samarbeid med andre organisasjoner og lokale sykkelklubber. Det er også satt i gang et samarbeid med sykkelklubbene om trafikksikkerhet under organisert sykkeltraining når dette foregår i regi av sykkelklubbene i Agder. Det er også viktig at barn og voksne har godt justerte og tilpassede hjelmer, og her har vi et godt samarbeid med barneidretten.

Det har også vært mange henvendelser fra innbyggere om blant annet skolevei, fartsgrenser og plassering av

busstopp. Her har vi dialog om sakene og bidrar med det vi kan.

Myra Sykkelgård

På Myra Sykkelgård har vi sykkelopplæring, og i 2020 ble dette gjennomført med omtrent halvparten av skolene grunnet pandemien. Vi var veldig nøye med smittevern, og all undervisning ble gjort ute med god avstand og i små grupper.

Myra Sykkelgård er åpen for alle utenom undervisningstidene. Alle er velkomne til å øve på sykling i trygge omgivelser, og sykkelgården er mye brukt i helgene og på kveldstid.

4 Systematisk trafikksikkerhetsarbeid

OVERORDNET MÅL: Kommuner og fylkeskommuner arbeider systematisk med trafikksikkerhet.

› Kommuner og fylkeskommuner har et viktig ansvar for innbyggernes trafikksikkerhet, blant annet som veieier, skoleeier og arbeidsgiver. Trafikksikkerhet er et tverrfaglig område, og samordning av arbeidet er en utfordring. Trafikksikker kommune og Trafikksikker fylkeskommune er godkjenningssystemer utviklet av Trygg Trafikk. Kriteriene bygger på eksisterende lovverk og er en hjelp for kommuner og fylkeskommuner til å systematisere trafikksikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer. Folkehelsearbeidet er sentralt i kommuner og fylker, og det er naturlig å knytte trafikksikkerhet til det ulykkesforebyggende helsearbeidet.

Trafikksikker kommune og fylkeskommune

Vi har hatt møter med Audnedal og Sirdal og jobbet videre med Arendal og Birkenes kommuner. Det har også vært forberedende møter med Risør, Vegårshei, Åmli, Gjerstad og Tvedestrand, og vi vil følge opp disse videre i 2021.

Det har også vært et forberedende møte med Agder fylkeskommune om Trafikksikker fylkeskommune, og denne ordningen har blitt veldig positivt mottatt. Dette er lovende for året som kommer, der dette vil bli fulgt opp videre. Voksenopplæringen på Evje, i Lillesand og i Arendal har også fått besøk. Det er viktig å informere om trafikksikkerhet som en del av norskopplæringen, der man ikke bare skal lære et nytt språk, men også en ny kultur.

5 Bedre trafikk sikkerhet og trafikk sikker atferd

OVERORDNET MÅL: Trafikksikkerheten i samfunnet bedres.

› Antall alvorlige trafikkulykker er sterkt redusert, men vi er fortsatt et godt stykke unna nullvisjonen om at ingen skal omkomme eller bli alvorlig skadd i trafikken. Trafikantenes atferd er en medvirkende årsak til de fleste dødsulykker. Dette gjelder særlig ruskjøring, høy fart og manglende førerdyktighet. Distraksjoner har blitt et økende problem i trafikken. Trygg Trafikk arbeider målrettet for at myndigheter, næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner skal ha et bevisst forhold til sikkerhet, og for at de skal være motiverte til å ta sikre valg i trafikken.

Arendalsuka

Arendalsuka ble avlyst grunnet koronasituasjonen, men mye forberedelse og forarbeid ble gjort i forbindelse med denne uken. Meningen var å ha stand og eget opplegg i samferdselsteltet. I løpet av denne uken kan man få snakket med flere tusen mennesker om trafikk sikkerhet og trafikkatferd. Det er også egne dager for barn som skal innom standene.

Minnemarkering

Minnemarkering ble gjennomført som planlagt i samarbeid med politiet, Statens vegvesen og fylkeskommunen. Trygg Trafikk hadde prosjektansvaret. I Agder kalles minnemarkeringen «Nyttårsaksjonen» og gjennomføres tidlig i

januar, og vi minnes her drepte i trafikken i Agder i året som har gått. Dette har vært gjennomført årlig siden 1999.

Andre aktiviteter og annet arbeid

Lag og foreninger er i noen grad besøkt før koronatiden og i perioder med lavt smittetrykk og med strenge forholdsregler. En annen aktivitet knyttet til atferd og trafikk sikkerhet er arbeidet med «Jussgruppen», som er en av faggruppene i Trygg Trafikk. Her har tidligere regionleder og seniorrådgiver vært svartjeneste for mange spørsmål knyttet til trafikkløverk. Jussgruppen har blant annet gitt hjelp til å tolke løverk og hjulpet bedrifter å lage gode retningslinjer for reiser.

Vi er fortsatt et godt stykke unna nullvisjonen om at ingen skal omkomme eller bli alvorlig skadd i trafikken.

Arendalsuka samler mange mennesker.

Økonomi og finansiering

Trygg Trafikks regionleder lønnes av Trygg Trafikk. Tiltak i fylket, reiseutgifter og kontorhold dekkes av Agder fylkeskommune.

Regnskapet blir ført av Trygg Trafikks regnskapsfører og revidert av BDO AS.

Aktiviteter	Overført fra 2019	Inntekter 2020	Kostnader 2020	Saldo 2020 Overføres til 2021
0 - (Ingen verdi)	-	-	46 994	46 994
1 - Trygge og sikre barn	-	170 390	-209 468	-39 078
2 - Trafikksikker ungdomstid	-	331 666	-367 907	-36 241
3 - Sikkerhet for fotgjengere og syklister	-	92 192	-85 916	6 276
4 - Systematisk trafikk sikkerhetsarbeid	-	203 991	-208 488	-4 497
5 - Bedre trafikk sikkerhet og trafikk sikker atferd	-	166 693	-130 432	36 261
16 - Ikke tøft	54 849	-54 849	-	-0
17 - Minnemarkering	192 533	-192 533	-	0
18 - Kurs politi, lærere	150 000	-150 000	-	-
19 - Refleks og synlighet	-263	263	-	0
22 - Russ og vgs.	182 921	-182 921	-	-0
23 - Sykkel	-470	470	-	-
24 - Trafikksikre kommuner	-9 009	9 009	0	-0
29 - Fylkesaktiviteter	40 147	-40 147	-	-0
32 - Lokal telling	-45 412	45 412	-	-0
34 - Videregående skole	90 266	119 429	-102 124	107 571
55 - Sikring av barn i bil	-2 212	2 212	-	-0
60 - Barnehage/grunnskole	27 767	-27 767	-	0
61 - Frivillige organisasjoner	-3 228	3 228	-	-0
63 - Jentenes	1 265	-1 265	-	0
68 - Sykkelgård	17 399	470 449	-466 958	20 890
70 - Innsamlede midler	2 455	-2 455	-	-0
99 - Reise, kontor og administrasjon	-33 861	335 533	-283 104	18 568
TOTALT	665 147	1 299 000	-1 807 404	156 743

Det norske trafikksikkerhetsarbeidet fungerer, og verden ser til den norske samarbeidsmodellen for inspirasjon.

De 93 som omkom i trafikken i 2020, er 93 for mange. La oss anerkjenne at vi er på rett vei, men at det nå må sterkere virkemidler til.

I det neste tiåret kan vi ikke lene oss på at teknologien skal redde oss. Vi må redde oss selv, og det er den enkelte trafikanten som sitter med nøkkelen.

Det siste vi trenger nå, er politiske beslutninger som går på tvers av nullvisjonen.

Jan Johansen
direktør i Trygg Trafikk

TRYGG TRAFIKK

TRYGG TRAFIKK AGDER

Postboks 788 Stoa,
4809 Arendal

Tlf: 97 15 74 64

noddeland@tryggtrafikk.no

TRYGG TRAFIKK

Tullins gate 2
Postboks 277 Sentrum
0103 Oslo

Tlf.: 22 40 40 40

hovedkontor@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no